

УДК 378.147:373.3.011.3-51:005.591.6

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Олена Зубарєва

кандидат філософських наук,

доцент кафедри музики і хореографії

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

м. Слов'янськ, Україна

ORCID ID 0000-0002-8522-821X

zuolg2502@gmail.com

Анотація. У статті розглянуто чинники формування в майбутніх педагогів інноваційної культури; розкрито сутність інновації в освіті та зміст інноваційно-педагогічної культури вчителя; проаналізовано різні підходи до визначення поняття «інноваційна культура». Виділено складові компоненти інноваційно-педагогічної культури та проаналізовано провідні особистісні професійно значущі якості сучасного педагога й особливості його інноваційної діяльності. Висунуте положення про формування інноваційної культури вчителя початкових класів під час професійної підготовки як одного з головних завдань навчально-виховного процесу вищого навчального закладу. Приділено увагу питанню формування особистості майбутнього педагога засобами інтенсифікації інноваційних процесів в освіті, що є забезпеченням розвитку інноваційного мислення, інноваційної культури майбутнього педагога та готовності до інноваційної педагогічної діяльності. Висвітлено принципи інноваційної педагогічної діяльності, а саме: диференціації, індивідуалізації, демократизації освіти та принципу інтеграції як процесу, що дає додаткові можливості творчого розвитку, формування якісного базису інтелектуально-пізнавальної, емоційно-чуттєвої та інноваційної культури майбутнього педагога.

Ключові слова: інновація; культура; інноваційна культура педагога; інноваційна діяльність.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Основою соціальної еволюції є інновації, що пов'язані насамперед із розвитком творчості та реалізацією креативного потенціалу людства. Ставлення суспільства до нововведень є свого роду індикатором суспільного прогресу, тому сучасне суспільство потребує людини системно та конструктивно мислячої, здатної швидко знаходити потрібну інформацію, приймати адекватні рішення, створювати принципово нові ідеї в різних областях знань. Передусім це формує соціальне замовлення на нові підходи в системі освіти, нове педагогічне мислення, нове ставлення педагога до своєї професійної діяльності.

У Законі України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» зазначено: «Інноваційна культура – складова інноваційного потенціалу, що характеризує рівень освітньої, загальнокультурної та соціально-психологічної підготовки особистості та суспільства загалом до сприйняття і творчого втілення в життя ідеї розвитку економіки країни на інноваційних

засадах» (Закон України «Про інноваційну діяльність», 2007). Інновація є результатом певного соціокультурного розвитку людини, тому інноваційну культуру необхідно розглядати як певну сформованість особистісного ресурсу індивіда, що забезпечує свободу його інтелектуальної самореалізації в умовах мінливої соціальної реальності. Процес сприйняття людиною нових ідей, її готовність підтримувати та реалізовувати нововведення в усіх сферах життя, при цьому безперервне набування знань, умінь і досвіду з різних областей людської життєдіяльності, є формуванням інноваційної культури як стратегічного ресурсу ХХІ століття. Це диктує необхідність розвитку готовності людини до сприйняття соціальних змін і розширення меж можливості участі людини в інноваціях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед наукових досліджень, присвячених інноваційній діяльності, формуванню інноваційної культури та проблемі ставлення особистості до нововведень у різних теоретичних аспектах, інтерес становлять роботи вітчизняних і зарубіжних науковців: В. Беспалько (дослідження інноваційних технологій), І. Гавриш (розроблення, освоєння й використання нововведень), С. Бараннікова, О. Дубасенюк, І. Зязюна, Л. Козак, І. Підласого (дослідження інноваційних поцесів в освіті), В. Сластьоніна (інновації як комплексний процес створення, розповсюдження та використання нового), І. Дичківської (педагогічні інновації) та інші. Проте стан інноваційної культури та її місце в професійній діяльності сучасного педагога на сьогодні недостатньо висвітлено. Актуальність статті обґрунтовується тим, що однією з ключових детермінант розвитку інноваційної культури є освіта, бо вона здатна забезпечувати обґрунтований вибір завдань, методів і механізмів формування інноваційної культури особистості, бо є частиною культури, що впливає на її збереження і розвиток. Освітній процес забезпечує пізнання світу, розвиває особистість в її індивідуальності, неповторній своєрідності, дає можливість освоювати все багатство світової культури (Якушева, 2010, с. 3).

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Цілеспрямована підготовка педагога Нової української школи до здійснення ефективної інноваційної діяльності, формування у майбутніх педагогів інноваційної культури має бути зорієнтована на новизну інформації та різноманітні види пошукової аналітичної, розвивальної, творчої діяльності. Учитель початкової школи має бути висококваліфікованим, небайдужим до дитини та до навчально-виховної діяльності в системі безперервної освіти, мати високий рівень інноваційно-педагогічної культури. Сучасний педагог – це яскрава індивідуальність, творча особистість, яка вміє вирішувати проблемні ситуації, зацікавити, захопити процесом саморозвитку. Відомо, що найважливішою частиною професійного становлення педагога є педагогічна майстерність, що представляє собою мистецтво навчання і виховання, доступне кожному, що вимагає постійного вдосконалення. Завданням статті є обґрунтування інноваційно-педагогічної культури як структурного компонента професійного становлення педагога.

Результати дослідження. Поняття інноваційної культури складається з двох універсалій: «культура» та «інновація», кожна з яких не має єдиного визначення і розглядається різними науками в різних аспектах. Поняття «інноваційна культура» органічно виростає з поняття «культура» взагалі як історично певного рівня життєдіяльності суспільства та його окремих членів, обумовленого матеріальними і духовними цінностями. Культура – це певний рівень розвитку суспільства, творчих сил і здібностей людини, що виражається в типах і формах організації життя та діяльності людей, їхніх взаємовідносинах, створюваних ними духовних і матеріальних цінностях, їхньому застосуванні та поширенні в процесі соціально-економічної практики (Краснокутська, 2003).

Інноваційність – це якість, іманентна культурі загалом, бо оновлення є необхідна умова культурного процесу. У Законі України «Про інноваційну діяльність» (2007) зазначено, що інновації – новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення – виробничі, адміністративні, комерційні та інші, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери.

Інноваційна культура є формою загальнолюдської культури, новою історичною реальністю, породженою усвідомленим прагненням суспільства до матеріального і духовного самооновлення. Вона виступає як початкова передумова якісних змін у життєдіяльності людей і методологічна основа прогресу та гармонізації всіх сфер життєдіяльності суспільства. Культура – складно організована цілісність, яка формується двома типами різноспрямованих процесів: тип креативності культури, що характеризується змінами, оновленнями, творчістю, і тип структуризації, для якого характерним є впорядкування, нормативність, традиціоналізація. Тут виникає дихотомія «традиція-інновація», де культурна традиція виступає як механізм, що забезпечує інтеграцію нового в культуру, тобто перетворення інновації на норму, традицію. Отже, те що сьогодні сприймається як інновації, завтра стає традицією, а те, що за загальним визнанням є традицією, колись було інновацією. У чому ж різниця традиційного та інноваційного навчання? Традиційне навчання орієнтоване на засвоєння правил діяльності в повторюваних ситуаціях, а інноваційне навчання готує до дій у нових, невідомих ситуаціях майбутнього. Традиції та інновації в осмисленні реформ освіти взаємообумовлені, з одного боку, трансформаціями в свідомості та мисленні педагога, а з іншого – змінами в педагогічній діяльності.

Можливі суперечки педагогів щодо прихильності до традиційних або інноваційних методів освіти, але ні в кого не виникає сумнівів, що сучасний час – час інновацій та нововведень, і оскільки ми живемо в епоху інформації, то це і є закономірністю інформаційного суспільства. Кожен день ми стикаємося з новим товаром і продуктом, новим знанням, новими ідеями – цьому повинен відповідати і процес навчання, і методи навчання. Але важливе значення для педагогів, які працюють в інноваційному режимі, має вивчення педагогічного

досвіду як джерела інноваційної діяльності. Є такі його різновиди: передовий і новаторський (Дичківська, 2012). Використання інноваційних методів навчання, дозволяє зробити відкритим до нововведень мислення самих студентів, навчити їх працювати на випередження. Найголовнішим є те, що інноваційні методи навчання – це активні методи навчання, що мають вагому перевагу в навчальному процесі, бо відомо, що людина запам'ятовує 10% того, що читає, 20% того, що чує, 30% того, що бачить, більше 50% того, що бачить і чує. Але за активного сприйняття інформації людською пам'яттю засвоюється 80 – 90% інформації.

Інноваційне мислення та здатність до сприйняття нового формується в людини з раннього віку, це формування залежить більшою частиною від творчої атмосфери освітнього процесу в школі. За сприятливих умов такий інноваційний потенціал суттєво вплине на майбутнє життя людини та сприятиме становленню життєздатної особистості, відкритої до нового, такої, що прагне досягти власного успіху, здійснюючи вклад в інноваційний розвиток суспільства. Отже, інноваційне мислення спрямовує освітній процес на майбуття, на можливості, на розвиток, це навичка, якій можна навчити і яка, при практичному застосуванні, може вдосконалюватися. Вирішенням нагальної проблеми формування особистості майбутнього педагога є забезпечення розвитку інноваційного мислення, його інноваційної культури та готовності до інноваційної педагогічної діяльності. «Готовність до інноваційної педагогічної діяльності – особливий особистісний стан, який передбачає наявність у педагога мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами і засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості і рефлексії» (Дичківська, 2012, с. 277). Готовність педагога до інноваційної діяльності визначають за такими показниками:

- 1) усвідомлення ним потреби запровадження педагогічних інновацій у власній педагогічній практиці;
- 2) інформованість про новітні педагогічні технології, знання новаторських методик роботи;
- 3) зорієнтованість на створення власних творчих завдань, методик, налаштованість на експериментальну діяльність;
- 4) готовність до подолання труднощів, пов'язаних зі змістом та організацією інноваційної діяльності;
- 5) володіння практичними навичками освоєння педагогічних інновацій і розроблення нових (Дичківська, 2012).

Особливостями інноваційної діяльності педагога є робота на випередження, передбачення розвитку; відкритість до майбутнього; спрямованість на особистість, її розвиток; обов'язкова присутність елементів творчості; партнерський тип стосунків (співпраця, співтворчість, взаємодопомога).

Інноваційна культура в загальному вигляді містить такі системи: інноватор як творець інноваційної культури та створюваний нею основний продукт педагогічної діяльності – педагогічний твір, система засобів, завдяки якій здійснюється педагогічна діяльність інноватора. Можна диференційовано показати декілька трактувань інноваційної культури педагога. Інноваційна культура педагога – це підсистема інноваційної культури, розглянутої в контексті навчання і виховання. Теоретична цінність цього поняття полягає в тому, щоб позначити ті інтеграційні сили, що охоплюють усі аспекти педагогічної діяльності інноватора, зв'язують їх у єдине ціле та надають інноваційній активності цілісний характер. Інноваційна культура відображає ціннісну орієнтацію людини на нововведення, закріплену в мотивах, знаннях, уміннях і навичках, а також зразках і нормах поведінки. Сформована інноваційна поведінка педагога, що є результатом спеціальної підготовки, освіти та самоосвіти, насичена творчістю, постійним пошуком нових ідей, передбачає вибір раціональної технології викладання, що впливає на продуктивність усього освітнього процесу і, в кінцевому підсумку, забезпечує його ефективність. Але все ж таки інноваційну культуру слід було б визначити як явище професійне, бо саме професіонали, у якій би галузі вони не діяли, вносять нове в різні сфери громадського життя (сфери освіти, побуту, відпочинку, пізнання і спілкування). Проте початковою базою інноваційної культури педагога є загальнокультурні якості особистості: духовність, громадянськість, ерудиція.

Для кращого результату формування інноваційно-педагогічної культури майбутнього педагога слід звернути увагу на інтенсифікацію інноваційних процесів в освіті, що пов'язані як із соціальним замовленням, так і значними змінами у сфері свідомості педагогічної спільноти загалом. Змістом процесу формування інноваційної культури майбутніх педагогів є об'єм і характер професійно-педагогічних знань, суті інноваційної діяльності та інноваційних технологій, а також практичних професійних умінь, рефлексії за умов домінантного мотиву потреби формування готовності до інноваційної діяльності.

Успішна інноваційна діяльність педагога вимагає певних умов, однією з яких є психологічна готовність педагога до прийняття системного нововведення, розвиток інноваційної культури педагога. Відомо, культурою є те, що зроблено людиною та спрямовано на саморозвиток і самовдосконалення. Культура педагога, на наш погляд, полягає у виборі правильного педагогічного шляху, який він повинен виконати зі своїми вихованцями для реалізації конкретної ідеї. Продуманість методичного супроводу кожного кроку, обґрунтованість вибору форм роботи й оцінки різних параметрів знань, навичок і вмінь – це ті етапи, які треба продумувати майбутньому педагогові. Педагогічна культура припускає мотивування учнів до творчості, пошуку нових шляхів розвитку освоєних знань і вмінь. І чим більше шляхів буде знайдено, тим цікавіше буде результат. Стосовно ж особистісних якостей учителя треба зазначити, що сучасні учні

хочуть навчатися у вимогливого, але толерантного, чуйного і тактовного вчителя (Підласий, 2004).

Основними напрямками вдосконалення професійної підготовки учителів початкових класів та формування їхньої інноваційної культури є впровадження інноваційних освітніх технологій, збільшення позааудиторних форм роботи, включення низки спецкурсів, озброєння студентів досвідом самостійної інноваційної педагогічної діяльності в процесі педагогічної практики, участь майбутніх педагогів у науково-практичних конференціях. Для підготовки майбутнього вчителя ми дотримуємося принципу інтеграції, що передбачає інтеграцію різних галузей знань, об'єднаних в одному занятті, що є реалізацією комплексних зв'язків у навчанні. Саме такі завдання найефективніше забезпечують продуктивність навчання, примушують студента думати комплексно і системно. Інтегрованим може бути будь-яке заняття за своєю структурою, якщо для його проведення використано знання, уміння і результати аналізу вивченого матеріалу, методи інших наук, інших навчальних предметів.

Потреба в проведенні інтегрованих занять пояснюється такими причинами: подібна форма роботи дозволяє стимулювати і розширювати пізнавальний інтерес студентів до обраного виду діяльності; інтегровані заняття розвивають потенціал майбутніх педагогів, спонукають до активного пізнання, до осмислення і знаходження причинно-наслідкових зв'язків, до розвитку логіки, мислення, комунікативних здібностей; на таких заняттях можна створити сприятливіші умови для придбання теоретичних знань і практичних умінь, які можна буде використати в конкретних педагогічних ситуаціях. Форма проведення інтегрованих занять нестандартна, тому цікавість підвищується, рівень запам'ятовування матеріалу йде легше, відсутня монотонність стандартного заняття, швидко перемикається увага, що забезпечує високу активність і підтримує інтерес до навчання. Інтеграція дає можливість для самореалізації, самовираження, творчості педагога, сприяє розкриттю його здібностей. Форми проведення інтегрованих занять ми використовуємо різні: творчі майстерні, відкриті кураторські години, семінари-свята, заняття-практикуми, екскурсії тощо. Прикладом можуть слугувати заняття з дисципліни «Сценічні мистецтва з методикою навчання (музика, хореографія, театр, екранне мистецтво)».

Синтетична природа сценічного мистецтва робить його мультикультурним і міждисциплінарним, інтегративним явищем, що містить комплекс історико-теоретичних музичних, хореографічних дисциплін, а також корелює з педагогікою, психологією, інформатикою. Принцип інтеграції допомагає об'єднати різні види діяльності навколо однієї теми і досягти поставленої мети. Принцип інтеграції сьогодні – важлива умова оптимізації навчально-виховного процесу, що дає додаткові можливості творчого розвитку, формування якісного базису інтелектуально-пізнавальної, емоційно-чуттєвої культури та надовго

залишаються в пам'яті студентів. Підготовка до таких форм занять носить творчий характер.

Прикладом такої форми занять є робота зі створення проекту, суть якої полягає в тому, що студенти під час роботи над навчальним проектом досягають реальні процеси, об'єкти, проживають конкретні ситуації, вони використовують методику наукового дослідження, засвоюють етапи наукового пізнання, вчаться формулювати і вирішувати дослідницькі завдання. Також при виконанні таких завдань майбутні педагоги використовують технологію співпраці (роботу в малих групах). Опитування, проведені серед студентів, свідчать про те, що їм подобається така діяльність, вони загалом задоволені її результатами. Результатом таких занять є підвищення мотивації до майбутньої професії, а також студенти вдосконалюють навички дослідницької діяльності, наукового мислення.

Майбутній учитель сучасної української школи має усвідомити, що інноваційна педагогічна діяльність передбачає дотримання й таких принципів, як принцип диференціації та індивідуалізації освіти, що потребує забезпечення умов для розвитку здібностей кожного вихованця незалежно від соціально-економічного та суспільного статусу її сім'ї, статі, національності, віросповідання. Навчальний процес має ґрунтуватися на взаємопов'язаній діяльності педагога й учня, тобто базується на демократичних принципах спілкування – це принцип демократизації освіти; передбачає створення передумов розвитку активності, ініціативи, творчості учнів і вчителів, залучення громадськості в управлінні школою. Здійснення цих принципів зумовлює зміну характеру освітньої системи, змісту, методів, форм, технологій навчання й виховання. Метою освіти за таких умов є вільний розвиток індивідуальних здібностей, мотивів, особистісних цінностей різнобічної, творчої особистості.

Сучасний учитель повинен бути готовий до сприйняття і засвоєння нових педагогічних технологій та їхнього застосування в навчально-виховному процесі, тобто до інноваційної педагогічної діяльності. Носіями педагогічних інновацій можуть стати лише творчі особистості, здатні до рефлексії, саморозвитку, самоактуалізації, професійного самовдосконалення. Готовність до інноваційної діяльності є внутрішньою силою, яка формує інноваційну позицію педагога. Джерела готовності до інноваційної діяльності зачіпають проблему особистісного розвитку за професійним спрямуванням, професійної освіти, саморозвитку і самовизначення педагога. При високому рівні готовності вчителів до інноваційної діяльності спостерігається позитивне ставлення до використання інноваційних технологій, очікування позитивних результатів; інтерес до інноваційних технологій; готовність до творчої діяльності, постійний пошук інформації про нові ідеї та інновації в системі освіти. При низькому рівні готовності до інноваційної діяльності вчитель не виявляє позитивного ставлення до використання інноваційних технологій, не очікує позитивних результатів, не готовий до творчої діяльності, не знаходиться в постійному пошуку інформації про нові ідеї та інновації в системі освіти.

Отже, фахівцем з інноваційною культурою у сфері освіти називається фахівець, педагог, що достатньо володіє своїм предметом, уміє створити умови для творчості й обдарованості своїх учнів, з високою особистісно-гуманістичною спрямованістю, здатний до системного виконання своєї діяльності і педагогічної майстерності, що повноцінно володіє новими технологіями навчання, уміє творчо застосовувати вітчизняний і зарубіжний досвід. Такий педагог зможе ефективно організувати навчальний процес, а саме: застосовуючи сучасні інтеграційні засоби навчання, педагог може розробити свою тактику викладання, яку може успішно застосовувати для конкретного вихованця або для конкретного заходу і, яка в повному обсязі відбивала б особистість самого педагога, його емоційні особливості, індивідуальні методи, сучасні підходи до викладання. Тож формування інноваційної культури вчителя початкових класів під час професійної підготовки повинно розглядатися як головна мета навчально-виховного процесу вищого навчального закладу, бо сьогодні системі освіти потрібен новий педагог, здатний працювати в інноваційному просторі. Калькування в педагогічній діяльності веде до втрати престижу освіти, а творча педагогічна праця вимагає високої загальної культури, розвиненого інноваційного мислення, здатності постійно і критично аналізувати ефективність своєї професійної діяльності. Це стає можливим лише в тому випадку, якщо в педагога сформована інноваційна культура, що відображає ціннісну орієнтацію вчителя, закріплену в мотивах, знаннях і навичках, а також у зразках і нормах професійної поведінки.

Висновки. На основі теоретичного аналізу наукової літератури встановлено, що феномен «інноваційна культура вчителя» характеризується системністю та багатовимірністю. Інноваційна культура майбутнього педагога – це складова культури, що об'єднує систему цінностей, норм, умінь і навичок упровадження інновацій, які формуються і розвиваються в особистості під час навчання у вищому навчальному закладі та забезпечують при певних умовах реалізацію її інноваційного потенціалу в усіх сферах діяльності, зокрема професійної. Багато чого в освітньому процесі визначають люди – ті, хто навчає, і ті, хто навчаються. Їхня ініціатива, творча активність, нестандартність мислення, прагнення до оновлення і новаторства – неодмінний фактор розвитку системи освіти, її життєздатності і прогресу. Позитивне ставлення до інновацій, до вдосконалення в освіті повинні закладатися вже в період підготовки майбутніх учителів. Викладач сучасної школи повинен у будь-яких умовах намагатися виконати свій обов'язок, свою професійну місію. Вона полягає, на наш погляд, у тому, щоб розвиватися самому, тим самим забезпечуючи можливість для розвитку своїх учнів. Високу якість освіти сьогодні може забезпечити лише той, хто володіє високим рівнем інноваційно-педагогічної культури.

Сучасному суспільству потрібен викладач лабільний, здатний до саморозвитку і самовизначення, суб'єкт, що розуміє своє професійне

призначення, що приймає педагогічну діяльність як важливий пріоритет, суб'єкт, здатний і готовий до постійного оновлення.

Отже, підкреслимо, що головним завданням майбутнього вчителя є якісна підготовка особистості до майбутнього життя. Але його рішення буде проблематичним без достатнього рівня розвитку інноваційної культури педагога. Тому необхідно продовжити проведення досліджень із цієї проблеми, щоб постійно відстежувати стан і динаміку формування інноваційної культури майбутніх педагогів початкової школи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дичківська, І. М. (2012). *Інноваційні педагогічні технології*. Київ, Україна: «Академвидав».
2. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07. 2007р. № 40-IV (зі змінами і доповненнями). Взято з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
3. Краснокутська, Н. В. (2003). *Інноваційний менеджмент*. Київ, Україна: КНЕУ.
4. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. (2016). М. Грищенко (Ред.). Київ, Україна: Міністерство освіти і науки України.
5. Онищук, Л. А. (2017) Гуманізація освіти як основна детермінанта розвитку особистості. *Український педагогічний журнал*, 3, 102–108.
6. Підласий, І. П. (2004). *Практична педагогіка або три технології*. Київ, Україна: Видавничий дім «Слово».
7. Якушева, С. Д. (2010). *Основы педагогического мастерства: учебник*. Москва, Российская Федерация: Издательский центр «Академия».

DEVELOPING FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS' INNOVATIVE PEDAGOGICAL CULTURE

Olena Zubarieva

Candidate of Philosophy Sciences,

Associate Professor of Music and Choreography Department

SHEI “Donbas State Pedagogical University”

ORCID ID 0000-0002-8522-821X

zuolg2502@gmail.com

Abstract. Innovation implies novelty and change. The innovative process as a means involves introducing something new. Applying this concept to a pedagogical process means new goals, content, teaching methods and upbringing. Therefore, it forms a social order for new approaches in the education system, new pedagogical thinking, and a new attitude of the teacher to his professional activities, the result of which should be the education of an “innovative person. To achieve this, the educational sphere should be full of creativity, a constant search for new ideas that promotes the disclosure of the innovative potential of an individual. Modern Ukrainian school and society need creative thinkers who support an effective training with the use of new approaches and innovation.

The national and foreign scientists (V. Bepalko, S. Barannikova, I. Havrish, I. Dychkivska, O. Dubaseniuk, I. Ziazun, L. Kozak, I. Podlasyi, V. Slastonin) devoted their scientific researches to studying innovative technologies, innovative activity, exploration of innovative processes in

education, development of innovative culture and the issue of the person's attitude to innovations in various theoretical aspects.

In scientific achievements of scientists, the various aspects of innovative processes in education are theoretically substantiated and analyzed. The researchers developed practical recommendations for mastering the introduction of innovations.

The issue studied is the development of the innovative pedagogical culture of future primary school teachers. The purpose of the article is to substantiate innovative principles in the training of modern teachers who are capable to implement the ideas of personality-centered education, to solve original educational and socio-cultural problems as components of the innovative and pedagogical culture of a future teacher.

A specialist in innovative culture in the field of education is a teacher who has enough knowledge of subject area, is able to create conditions for creativity and giftedness of his/her students, with a high person-humanist orientation, is capable to systematically perform his/her activities and pedagogical skills. They should fully possess new technologies of teaching and be able to apply creatively domestic and foreign experience.

Such a teacher is able to effectively organize the educational process, namely, to use modern integration training tools, the teacher can develop his teaching tactics that can be successfully applied for a particular pupil or for a specific event, and which fully reflects the personality of the teacher, his/her emotional features, individual methods, modern approaches to teaching. The development of the innovative culture of the primary school teacher in the process of professional training should be considered as the main goal of the educational process at the higher educational institution. Today, the education system needs a new teacher who is capable of working in an innovative environment. Calculation in pedagogical activity leads to the loss of the prestige of education, and creative pedagogical work requires a high general culture, developed innovative thinking, the ability to constantly and critically analyze the effectiveness of their professional activities. This becomes possible only if the teacher develops an innovative culture that reflects the value orientation of the teacher, enshrined in the motives, knowledge and skills, as well as in samples and standards of professional behavior.

Positive attitude towards innovations and improvement in education should be built during the training of future teachers. Summing up, it should be emphasized that the main task of the teacher training is qualitative preparation of an individual to the future life.

Key words: innovation; teacher innovative culture; innovative activities.

REFERENCES

1. Dychkivska, I. M. (2004). *Innovative pedagogical technologies*. Kyiv, Ukraine: Academvydav.
2. The Law of Ukraine "On Innovation Activity" from 04.07.2007 p. № 40-IV. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
3. Krasnokutska, N. V. (2003). *Innovative Management*. Kiev, Ukraine: KNEU.
4. New Ukrainian School. Conceptual Principles of Reforming High School. (2016 M. Gryshchenko (Ed.). Kyiv, Ukraine: Ministry of Education and Science of Ukraine.
5. Onyshchuk, L. A. (2017). Humanization of education as the main determinant of personality development. *Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal*, 3, 102–108.
6. Pidlasyi, I. P. (2004). *Practical pedagogy or three technologies*. Kyiv, Ukraine: Vydavnychiy dim "Slovo".
7. Yakusheva, S. D. (2010). *Fundamentals of Pedagogical Skills: Textbook*. Moscow, Russian Federation: Izdatelskii tsentr "Akademyia".

Матеріали надійшли до редакції 11.05.2019 р.